

**JOHANN
WOLFGANG
GOETHE**

IPHIGENEIA TAURISSA

Johann Wolfgang von Goethe

Iphigeneia Tauriissa

*http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=24938213
Iphigeneia Tauriissa Viisinäytöksinen näytelmä:*

Содержание

ENSIMMÄINEN NäYTÖS	4
ENSIMMÄINEN KOHTAUS	4
TOINEN KOHTAUS	6
KOLMAS KOHTAUS	12
NELJÄS KOHTAUS	21
TOINEN NäYTÖS	22
ENSIMMÄINEN KOHTAUS	22
Конец ознакомительного фрагмента.	25

Johann Wolfgang von Goethe

Iphigeneia Tauriissa

Viisinäytöksinen näytelmä

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS

ENSIMMÄINEN KOHTAUS

Iphigeneia.

IPHIGENEIA. Varjoihin tämän pyhän, vanhan puiston, tään lehdon latvain alle hiljaisien kuin pyhäkköhön jumalattaren ma astun vielä tuntein säikkyväisin, en ensikertalaista tutumpana; jää täällä oudoks aina sieluni. Niin monet vuodet kätkenyt on täällä mua tahto ylhä, jolle altistun, mut vieras oon kuin tänne tullessani. Erottaa meri, ah, mun armahista, ja rannalla ma päivät pitkät seison hakien hengelläni maata Hellaan; mun huokausiini vain aalto vastaa ja kuohut mulle kumeasti soivat. Voi häntä, joka ypö yksin elää etäällä vanhemmistaan, siskoistansa! Lähimmän hältä onnen kaiho kalvaa. Häneltä aatos aina taapäin karkaa pihaille taaton, missä ensi kerran hänelle aamu aukas taivaan, missä kauniisti leikki kasvinkumppanit, suloisin sitein liittyi sisko siskoon. Jumalten kanssa kiistä en; mut naisen on elon-

arpa valitettava. Mies sodan herra on ja kodin, maalla myös vierahalla voi hän toimeen tulla, hänt' taisto hurmaa, häntä voitto kruunaa, on kunniakas hälle kuolema. Kuink' ahdas onkaan naisen onni! Miestä totella tuimaa velvoitus ja lohtu jo on; mut kuinka kurja, koska hänet etäälle ajaa karsas kohtalo! Niin täällä Thoas, jalo mies, mua kiintää, pyhin ja vakain orjankahlehin. Oi, kuinka julkean ma, jumalatar, mykällä palvella sua kapinalla, sua, auttajaani! Vapahasti tulis eloni sulle omistettu olla. Myös olen aina turvannut ja turvaan sinuhun nytkin, Artemis, sa, joka kätesi vienon, pyhän annoit apuun kuninkaan kuulun hylkytyttärelle. Niin, tytär Zeun, jos mies tuo korkea, min tuta annoit tytär-uhrin tuskaa, jos hän, jos jumalainen Agamemnon, ken alttarilles antoi kalleimpansa, on Troijan raunioilta armostasi palannut mainittuna maahan isäin, jos vaimonsa Elektran, ja Oresteen, nuo armaat aarteet, hälle säilytit: minutkin vie jo viimein heimolleni. Mua auta, auttajani kuolemasta, elosta täällä, jok' on toinen kuolo!

TOINEN KOHTAUS

Iphigeneia. Arkas.

ARKAS. Kuninkaan airueena tervehdän ma hältä papitarta Artemiin. Jumalatartaan Tauris kiittää tänään uusista ihmevoitoistansa. Riennän edellä kuninkaan ja sotajoukon joheidän tulostansa viestin tuomaan.

IPHIGENEIA.

On valmis vastaan-otto arvokas.

Näkevä suopeasti jumalatar kädestä Thoaksen on uhrin hurskaan.

ARKAS. Oi, jospa suopea myös papittaren ois silmä, kalliin, kunnioitetun, oi, pyhä impi, jospa enne hyvä kaikille meille siitä hymyis! Vielä salainen kaiho kattaa sisimpäsi; varromme turhaan vuodet pitkät sanaa sun povestasi tuttavallista. Niin kauan kuin sun tuntenut oon täällä, tuon katsees eessä olen kammostunut; jää sielusi kuin rautakahlein kiinni taotuks sydämesi synkimpään.

IPHIGENEIA.

Niin orvon, niin maanpakolaisen sopii.

ARKAS.

Oletko orpo, pakolainen täällä?

IPHIGENEIA.

Maa vieras voiko isänmaaksi tulla?

ARKAS.

Ja sulle vieraaks isänmaa on tullut.

IPHIGENEIA. Siks sydämeni yhä verta vuotaa. Ens nuoruudessani, kun tuskin sielu isään ja äitiin, sisaruksiin liittyi, kun vesat uudet, armaat kumppanuksin juuresta vanhain puitten taivahille kohota mielivät, ah, silloin kiro minuhun outo tarttui, rakkahista erotti minut, katkoi kauniit siteet kädellä rautaisella. Nuoruuden parahin riemu, elon ensi vuotten menestys meni pois. Vain varjo olen ma, vaikka pelastuinkin, itselleni, ei mulle koskaan elon kukka aukee.

ARKAS. Niin onnettomaks itsesi jos sanot, sanoa voin sun kiittämättömäksi.

IPHIGENEIA.

Teit' aina kiitän.

ARKAS. Vaan et aulihisti, mi kiitos hyväntyön on palkka paras, et ilosilmin, jotka mielen alttiin ja elon tyytyväisen merkki ovat. Kun tähän templiin vuotta monta sitten syvästi-salla sallimus sun kantoi, kuin jumal-lahjan vastaan otti Thoas sun täällä suopeudella, hartaudella. Ja hertas oli sulle ranta tämä, mi muuten kolkko muukalaiselle: näät ei sua ennen outo noussut maalle, ken martaana ei lehdoss' Artemiin ois kaatunut, kuin tapa vanha vaatii.

IPHIGENEIA. Vapaasti viel' ei hengitä, ken elää. Tää elämäkö, paikkaa pyhää kaita kuin kaitsee varjo hautaansa, ja suruun näin nääntyä? Tää elämäkö oisi iloista, isetietoista, kun päivä jokainen haipuu turhin haavein, noihin mua valmistaen päiviin harmajiin, rannalla Lethen joita vainaat viettää unhossa itsensä, yön kansa kolkko. Ken hyödytönnä elää, kuolee varhain;

mun, muita ennen, lie tuo naisten osa.

ARKAS. Ylpeytes jalon, ettet itsees tyydy, suon anteeks sulle, vaikka valittaen: se sulta ryöstää elon nautinnon. Tääll' ollut onko hyödytön sun olos? Ken keventänyt kuninkaan on mielen? Ken sanoin lempein tääll' on lientänyt vuodesta vuoteen tavan vanhan, julman, ett' uhriks alttarille Artemiin jokainen vieras joutui, ken on vangit varmasta kuolemasta lähettänyt takaisin synnyinmaahansa niin usein? Sun hyvää rukoustas Artemis runsaasti eikö kuule, suuttumatta, vaikk' uhrin veren hältä vanhat puuttuu? Suhise eikö voiton riemusiipi yl' urhojemme? ennä eellä heidän? Jokainen eikö onnekkaampi ole, kun kuningas, jonk' uljuus, viisaus niin kauan meit' on johtanut, nyt mieltyy myös lempeyteen sun lähelläs ja meiltä keventää mykän kuuliaisuuden? Se eikö hyötyä, kun tuhansille sun olennostas tiukkuu palsami? Kun kansalle, min luo sun saattoi taivas, ikuinen lähde onnen uuden olet ja oudolle suot elämän ja paluun rannalta muinen tylyltä kuin kuolo?

IPHIGENEIA. Vähäinen haihtuu eespäin-katsovalta, kun näkee, kuink' on tekemättä paljon.

ARKAS.

Lie oikeata työnsä arvo tietää.

IPHIGENEIA.

Mut moitittavaa niitä laskea.

ARKAS. Myös halveksua tosi-arvollista kuin valhe-arvoin suotta suurennella! Mua usko, kuule sanaa miehen, joka sinulle uskollinen, altis on: jos kuningas sun kanssa tänään haastaa, tee

helpoks hälle sana aikomansa.

IPHIGENEIA. Jokaista säikyn sanaas hyvää; usein sen vaatimukset vaivoin vältin vaan.

ARKAS. Sa mieti, mitä teet, mik' on sun hyötys On kuninkaalta poika kuollut. Hän harvoille enää huoliensa haastaa eik' enempää kuin ennen heillekään. Jokaisen ylimyksen poikaa katsoo kateena valtansa hän seuraajaksi; hän pelkää ikää avutonta tai varhaista kuolemaa ja kapinaakin. Puheess' ei ole ponsi Skyytin miehen, vähimmin valtiaamme. Hän, mi tekoon ja käskyvaltaan vain on tottunut, ei taida kaukaa eikä vitkaan johtaa sanoja, hienosti päämäärän mukaan. Hänt' älä vaikeuta pitkin kielloin tai tahallisin väärin-ymmärryksin. Alttiisti hälle puolitiehen tule!

IPHIGENEIA.

Pitäiskö jouduttaa mun vaaraa omaa?

ARKAS.

Sa vaaraksesko kosintansa sanot?

IPHIGENEIA.

Se mulle kaikista on hirmuisin.

ARKAS.

Suo hänen lemmelleen vaiti luottamus!

IPHIGENEIA.

Kun sieluni hän pelvost' ensin päästää.

ARKAS.

Miks syntyäs et hälle ilmoita?

IPHIGENEIA.

Papittarelle sopii salaisuus.

ARKAS. Sais olla salaisuutt' ei kuninkaalle; hän vaikk'ei vaadi sitä, tuntee hän, syvästi tuntee suuress' sielussansa, sen että hältä huolekkaasti kätket.

IPHIGENEIA.

Hän mulle karsas onko, nurjamieli?

ARKAS. Niin näyttää melkein. Sinustakaan puhu hän ei, mut sana, joskus päässyt hältä, on ilmi tuonut sydämensä toivon omata sinut. Varaan itsensä hänt' ällös jätä! ettei karsas poltto povessaan kypsyisi ja kauhistusta sinulle tuottais, ettet myöhään liian katuen muistais hyvää neuvoani.

IPHIGENEIA. Kuin? Kuningasko miettis, mit' ei kukaan mies jalo mieti, nimestänsä arka, tai jolle taivahisten kunnioitus on himon suitsi? Minut alttarilta hän ryöstää aikooko häävuoteesensa? Jumalat kaikki avuks huudan, varmaan on suojan suopa mulle Artemis, tuo jyrkkä jumalatar, itse neitsyt, hän neittä turvannee ja papitartaan!

ARKAS. Tyyn' ollos! Veri nuori, myrskyinen ei kuningasta moiseen uhkatyöhön ajane ainakaan. Ma toista pelkään häneltä päätöstä, min järkkymättä hän täyttää, kuinka kova liekin se: tahtonsa näät on luja, taipumaton. Siks anon, muuta ellet myöntää voi, suo hälle kiitokses ja ystävyytes!

IPHIGENEIA.

Mit' enemmän sa tietänet, oi lausu!

ARKAS. Häneltä kysy! Tuossa saapuu hän; sa häntä kunnioitat, poves oma avointa hälle vaatii luottamusta. Mies jalo

kuulee naisen hyvää sanaa ja loitos seuraa sitä.

IPHIGENEIA (yksin). Kuinka noutaa tuon uskollisen neuvoa, en tiedä. Mut mielelläni kuninkaalle suon hyvästä teostansa sanan hyvän, ja toivon, että totuudessa voin sanoa, mik' on mieleen mahtavalle.

KOLMAS KOHTAUS

Iphigeneia. Thoas.

IPHIGENEIA. Siunatkoon lahjoin kuninkaallisin sua jumalatar, suokoon voiton, maineen ja onnen runsaan omaisilles, sulle myös joka hurskaan toivon täyttymisen! Kun monta hallitset sa huolehtien, sun olkoon onnesikin eellä monen!

THOAS. Ma tyytyisin, jos kansa kiittäis mua: muut enemmän kuin minä nauttivat muu työni heelmistä. On onnellisin, hän olkoon kuningas tai köyhä, jolla omassa onni asuu huoneessansa. Sa otit osaa syvään tuskahani, kun vihollisten miekka poian multa viimeisen, parhaan tempasi. Niin kauan kuin kosto täytti mun, en tyhjyyttä taloni tuntenut, vaan nyt kun palaan ma tyydytettynä, kun heidän maansa tuhottu on ja kostettu on poika, kotona mull' ei tyydytystä mitään. Iloinen kuuliaisuus, jonka muuten jokaisen silmistä näin loistavan, sulanut nyt on suruun, ikävähän. Jokainen miettii, mit' on aika tuova, ja seuraa lapsetonta, kun on pakko. Nyt tähän saavun templiin, usein johon anoen voittoa ma astuin taikka voitosta kiittäen. On vanha toivo povessa mulla, sullekaan ei outo, ei odottamaton: ma toivon, sinut omaksi onneksein, ja kansan myöskin, talooni tyhjään saattaa morsiona.

IPHIGENEIA. Liiaksi tarjoot tuntemattomalle, kuningas oi! Sun eessäs pakolainen häveten seisoo; rauhaa vain ja suojaa rannaltas etsin, sitä saanut olen.

THOAS. Sa että syntyperäs salaisuuteen verhoudut multa niinkuin muilta, minkään ei kansan kesken hyvä ois, ei oikein. Tää ranta vierasten on kauhu: laki niin vaatii ynnä pakko. Yksin sulta, joll' oikeudet on täällä hurskaat kaikki, vieraamme hyvin vastaan-ottamamme, mi mieles mukaan nautit päivistäsi, sult yksin toivoin luottamusta, jota isäntä vartoa voi uskollinen.

IPHIGENEIA. Oi valtiat, jos vanhempaini nimen ja heimon salasin, ei epäluulo, vaan arkuus syynä oli. Tietäisitkö, ken eessäs seisoo, kenen suojaat päätä kirotun, ah, sun suuren sydämesi väristys kauhun oudon ehkä valtais, et mua valta-istuimelle veisi, vaan ajaisit mun ennen aikojani maas ääriltä, mun sysäisit kentiesi – iloinen ennenkuin on suotu paluu omaini luo ja vaelluksen loppu – kurjuuteen, jonka kylmä, vieras käsi jokaista uhkaa karkoitettua ja kodistansa kauas harhaunutta.

THOAS. Mi liekin tahto taivaisten sun suhtees, mi sulle ynnä heimolles lie suotu, ei puutu multa siunaus jumalien siit' asti kuin sa asut luonamme ja nautit oikeutta vieraan hurskaan. Vakuuttaa vaikea ois mulle, että sua suojaten ma rikollista suojaan.

IPHIGENEIA.

Sua siunaa hyvätyös, ei vierahasi.

THOAS. Ei siunata, mit' tehdään kirotuille. Siis päätä vaitiolos, estelysi! se vaatimus ei miehen väärän ole. Käsiini sinut uskoi jumalatar; kuin pyhä hälle, mulle olit pyhä. Myös vasta seuraan hänen viittaustaan: jos koittaa sulle kotimatkan toivo, sa olet vapaa vaatimuksestani. Mut ijäks suljettu jos tie on sulta ja heimos karkoitettu taikka turman kautt' äärettömän sammunut,

mun olet lain mukaan useammankin kuin yhden. Sanani pidän, tiedät sen. Siis puhu!

IPHIGENEIA. Siteitään vanhoja vain vastahakaan käy kieli katkomaan ja ilmoittamaan vait'olon pitkän salaisuutta. Sillä, sanottu kerran, ei se palaa, jättää sydämen varmat suojat, vahingoittaa, jos niin suo jumalat, tai hyödyttää. Siis kuule! Juurta olen Tantaloksen.

THOAS. Sa tyynnä lausut sanan suuren. Tuoko sun peritaattos oli maitten kuulu ja kerran armoittama jumalien? Tuo Tantalosko, pöytävieras Zeun, tää jolta usein opin otti, mieltä min kokenutta, sanaa sattuvaista jumalat itse iloksensa kuuli kuin tietolauseita oraakelin?

IPHIGENEIA. Hän on se. Vaeltaa ei taivaan vallat kanss' ihmisten kuin vertaistensa saisi; on liian heikko heimo kuolevain, sen päätä huimaa huiput oudot. Ei hän ollut petturi, ei epäjalo, mut orjaks suuri liian, kumppaniksi Jyrinän-jumalan vain ihminen. Myös oli syynsä ihmisen; sen palkka ol' ankara, ja runoniekat laulaa: Zeun pöytävieraan syöksi patto korska häpeäll' alas vanhaan Tartaroon. Ah! koko heimo kiron tuosta kantaa!

THOAS.

Kantaako peritaaton syy vai omat?

IPHIGENEIA. Perivät kyllä hänen poikansa titaanein rinnan vankan, luuston lujan; mut vaski-siteen heidän otsallensa jumala takoi, teki synkäksi silmän, karsaaksi, kaihtoi neuvon, viisauden ja kohtuuden ja kärsivällisyyden. Jokainen halu heillä raivoon syttyi ja rajatonna riehui raivonsa. Jo Pelops, valta-tahto,

Tantaloksen lemmitty poika, petosmurhall' immen valion voitti,
Oinomaos-taaton tapolla, tyttären Hippodameian. Kaks kantoi
poikaa miehellensä tää, Thyesteen, Atreuksen. Katein katsoo he
taaton rakkautta esikoiseen, toisesta vuotehesta varttuvaan. He
vihaan yhtyvät ja salaa kaksin tekevät ensi työnsä: veljesmurhan.
Epäilee isä murhaajaksi silloin Hippodameiaa, vaatii julmana
häneltä poikaa takaisin, tää surmaa itsensä —

THOAS.

Miksi vaikenet sa? Jatka!

Äl' luottamustas kadu! Kerro eespäin!

IPHIGENEIA. Miekkoinen, kuka muistaa mielellään isänsä
töitä, heidän suuruuttansa ilolla kertoo kuulijalle, hiljaa riemuiten
liittyvi niin kuuluun riviin! Ei siitä heimo heti hirviötä, ei
puoli-jumalaa, vaan vasta sarja pahojen taikka hyvän saattaa
ilmi maailman kauhun taikka riemun. Jälkeen isänsä kuolon
Atreus ja Thyestes yhdessä hallitsivat kaupunkia. Ei kauan
kestää sopu voinut. Pian Thyestes häväisi jo veljen vuoteen.
Pois hänet maasta Atreun kosto ajoi. Mut kauan miettien jo
rikostöitä Thyestes oli, pahansuopa, pojan veljestä vieroittanut,
kasvattanut sen omanansa imarrellen. Tämän hän täyttää raivon
sekä koston tuntein, kuningaskaupunkiin lähettää surmaamaan
setänänsä isän oman. Tulevi ilmi tuuma nuorukaisen; kuningas
murhamiehen rankaisee, veljensä lapsen tappavansa luulee;
saa tietää liian myöhään, kuka kuoli kivulla silmäins' eessä
juopuneitten. Himoitin kostoja työn hirmuisen hän hiljaa mieltii.
Tyyn' on, valmis sopuun olevinansa, viekoitelluks veljen saa

maahan molempine poikinensa takaisin, lapset tempaa, teurastaa ja tarjoo ruo'an ruman, kauhistavan isälle heidän ensi atriiallaan. Thyestes kyllin syötyänsä lihaa omaansa, käypi murhemieliseksi, kysyvi lapsiansa, luulee poikain jo askeleet ja äänet kuulevansa ovella salin. Atreus irvistäin päät, jalat surmattujen hälle heittää. – Kuningas, kasvot käännät kauhistuen: niin käänsi kasvonsa myös aurinko ja vaununsakin iki-valtatieltään. Nää ovat papittares kanta-isät; ja monta miesten kovaa kohtaloa, tekoa monta mielenvikaista yö kattaa synkin siivin, sallii meidän hämyhyn hirvittävään nähdä vain.

THOAS. Ne vaieten myös peitä! Kyllin olkoon jo kauhuja. Kautt' ihmeen minkä, sano, sa puhkesit tään hurjan heimon puusta?

IPHIGENEIA. Ol' Agamemnon Atreun poika vanhin; hän oli taattoni. Mut virkkaa tohdin: hänessä elämäni aamust' asti näin miehen täydellisen perikuvan. Lempensä esikoisna Klytaimnestra mun hälle kantoi, ja Elektran. Tyynnä kuningas vallitsi; ja varjos rauha kaivattu kauan Tantaloksen talon. Onnelta vanhempain vain puuttui poika. Tuo tuskin toivo oli täyttynyt ja sisarusten keskeen nyt Orestes, lemmikki, syntynyt, kun turma uusi talolle varmalle jo valmis oli. On käynyt tänne saakka maine sodan, mi koko Hellaan ruhtinaitten voiman sai Troijan muurein luokse leiriin; oli kauneimman naisen ryöstö kostettava. En kuullut ole, voittivatko Troijan, päämäärään koston pääsivätkö. Johti isäni Hellaan joukkoja. He turhaan Auliissa odottivat purjetuulta. Nää suuttuneena suureen johtajahan pidätti kiireisiä

Artemis ja kuninkaalta, suulla Kalkhaan, vaati tyttäätä vanhinta. Mun äitineni he leiriin houkuttivat, tempasivat mun alttarille, jumalattaren uhriksi pääni vihkien. – Hän leppyi, ei vertani hän tahtonut, vaan verhos mun pilveen pelastavaan; kuolemasta templassa tässä vasta virkosin. Iphigeneia oon, hän itse, verta Atreun, ja tytär Agamemnonin, omaisuus Artemiin, hän kanssas puhuu.

THOAS. Etua enempää ja luottamusta en tyttäreille kuninkaan ma suo kuin oudolle. Ma toistan tarjouksen: mua seuraa, ja'a, mik' on mun omaani!

IPHIGENEIA. Kuningas, kuinka tohtisin sen tehdä? Jumalatar mun pelasti, häll' yksin on oikeus elämäni vihittyyn. Tyyssijan mulle etsi hän, mua täällä isälle säilyttää, kautt' erheen kyllin jo rangaistulle, ehkä vanhuutensa iloksi ihanimmaks. Ehkä riemu paluun jo lähell' on; ja minä, luopuin tahdosta, tiestä jumalattaren, sitoisin tänne itseni? Hält' anoin ma merkin, jos hän jäämään vaatis mua.

THOAS.

Se merkki on, ett' olet täällä vielä.

Äl' etsi verukkeita uusia!

Ken kieltää, turhaan paljon puhuu; toinen kaikesta kuulevi vain sanan: ei.

IPHIGENEIA. Sanoja turhia ne eivät ole, syvimmän sydämeni auki näit. Itselles etkö tunnusta, kuink' isää, emoa, sisaruksia mun täytyy tääll' ikävöidä tuntein tuskallisin? Saleissa jospa vanhoissa, miss' suru viel' usein nimeäni kuiskii hiljaa,

kuin jälleen syntynehen vuoksi riemu kauniisti pylväät, seinät seppelöisi! Mun sinne jospa laivoin laittaisit! Uus elo ois se mulle ynnä muille.

THOAS. Palaja siis! Tee, mitä mieles käskee, älyä ällös kuule, neuvon hyvän äl' ääntä! Ole nainen yksinomaan ja valtaan vaiston heity, suitsitonna mi tempaa sun ja sinne tänne ajaa. Naisrinnassa jos halu hehkuu, mikään hänt' estä petturilt' ei side pyhä, hän syöksyy taaton taikka puolison vakaasta, suojaavasta syleilystä; mut naisen jos ei syty hehku nopsa, niin turhaan häntä tahtoo vakuuttaa valtaisain, puhtain puheen kultakieli.

IPHIGENEIA.

Jaloe muista sanaas, valtias!

Vastaatko näin mun luottamukselleni?

Valmiilta näytit kuulemaan sa kaikki.

THOAS. Odottamattomaan en ollut valmis, mut odottaa mun vaikk' ois tullut sitä, en tiennyt, että naisen kanssa puhuin.

IPHIGENEIA. Miks sukupuoltamme sa raukkaa soimaat? Upeat eivät niinkuin teidän, eivät myös epäjalot ole naisen aseet. Sua viisaamp' olen siinä, usko, että enemmän onnes tunnen kuin sa itse. Mua, itseäskin tuntematta luulet lähemmän siteen liittävän meit' onneen. Sa rohkeana, hyvää-tahtovana mua vaadit taipumaan; ja jumaloita ma tässä kiitän, että suoneet mulle lujouden ovat liiton torjua, mi heidän mieltään vasten on.

THOAS. Ei haasta jumalat, haastaa sydämes nyt oma.

IPHIGENEIA.

Sydänten kautta vaan he meille vastaa.

THOAS.

Ja mulla eikö oikeus kuulla heitä?

IPHIGENEIA.

Soi myrskyn pauhu yli äänen hennon.

THOAS.

Tuon äänen kuuleeko vain papitar?

IPHIGENEIA.

Muit' ennen varmaan kuningas sen kuulkoon!

THOAS. Perintö-oikeutesi pöytään Zeun ja pyhä virkas jumaliin sun nostaa: maa-syntyinen ma oon, barbaari.

IPHIGENEIA. Näin saan maksaa luottamuksen vaatimasi.

THOAS. Inehmo oon; on paras päättää juttu! Sanani seisoo: ollos papitar tääll' Artemiin, mi valinnut on sinut. Mut mulle anteeks suokoon hän, ett' olen häneltä uhrin vanhat estänyt; tein väärin siinä, vastoin tuntoani. Rantaamme outo onnekseen ei laske; on varma ollut hälle aina kuolo. Vain sinä, hempeydellä herttaisella, ma missä hennon tyttären näin tunteet tai morsiamen lemmen vionon, minut niin iki-ilahduttit, taoit tenhon, ma että unhotin tuon velvoituksen. Älyni olit uneen uuvuttanut, en kuullut murinaa ma kansan oman. Nyt ääneen syyttävät he poikani kuolosta ennen-aikaisesta mua. Sun tähtes enää hillitse en laumaa, mi vaatimalla vaatii uhria.

IPHIGENEIA. Vuoks itseni sit' anonut en koskaan. Se väärin tajuu taivaiset, ken heitä kuvailee verenhimoisiks'; hän siirtää vain heihin omat julmat pyytehensä. Papilta eikö Artemis mua vienyt? Mua kuoloon ei, vain palvelukseen vaati.

THOAS. Ei sovi meidän tapaa pyhää tuota älyllä, vaihtuvalla keveästi, mieleemme mukaan selittää tai muuttaa. Tee tehtäväsi, teen ma omani. Kaks outoa on ranta-rotkoistamme tavattu, mitään eivät tuone hyvää he maalleni; he ovat vallassani. Nää ensi uhriks, oikeaksi, kauan jo puuttuneeksi, saakoon Artemis! Lähetän tänne heidät; tiedät työsi.

NELJÄS KOHTAUS

Iphigeneia.

IPHIGENEIA (yksin). Auttajatar jalo, sull' on pilvet verhota syyttömästi vainotut, kantaa kohtalon vaskisen alta tuulen-siivin poikki merten, poikki maitten ja mannerten laajain, kunne hyväksi katsot sinä. Viisas olet, näät ajat vastaiset; menneet mennehiä ei ole sulle, omaisi yllä silmäsi lepää niinkuin valosi, öitten elo, maan yli lepää ja hallitsee. Oi, estä hurmeesta käteni! Koskaan tuo ei se siunausta, ei rauhaa; ja haamu surmatun-sattumalta väijyy murhaajan suru-sumean pahoja hetkiä peljätellen. Näät taivaiset katsovat lempein silmin heimoja laajoja ihmisten hyvään, sallivat elon haihtuvan riemun kernaasti kuolevaiselle, suovat oman ikuisen taivaansa onnea hänen havaita, myötä-nauttia hetken hilpeän, lyhven.

TOINEN NÄYTÖS

ENSIMMÄINEN KOHTAUS

Orestes. Pylades.

ORESTES. Kuljemme kuolon tietä: sydämeni jokaisell' askeleella hiljenee. Apolloa kun anoin ottamahan pois multa kostotarten hirmuseuran, varmoin ja toivorikkain jumal-sanoin lupaavan pelastusta näytti hän templissä siskon, paljon lempimänsä, mi Tauriin valtiatar on; nyt täyttyy lupaus, kato häätä kaikki, koska elämä multa kato. Kuink' on helppo mun olla vailla päivän armautta, mun jolta käsi jumalainen rinnan kovasti kouristaa ja järjen huumaa! Ja jos ei Atreun lapset taistelossa saa surmaa voiton-seppelöimää, jos kuin kanta-isäni, kuin taatto oma kurjasti uhriteuraana ma kuolen: niin olkoon! Paremp' alttarin tään eessä kuin sukulaisten salamurhaan kuolla sopessa syrjäisessä. Sallikaa se aika mulle, Manalaiset, jotka jo verta, askelistain tippuvaista ja tieni tänne viittovaa, kuin koirat irralle päässeet, näytte vainuavan! Pian saavun luoksenne, nyt hetki suokaa; ei valo päivän teitä nää, ei mua. Vihanta, kaunis verho maan ei ole kuolleiden kisakenttä. Teidät etsin alhaalta: siellä sitoo kaikki yöhön ikuiseen, valjuun sama sallimus. Sua vain, oi Pylades, mun syyni sekä kironi viatonta kumppania, en liian varhain maahan tummaan tuonne veis kerallain! Sun elos,

kuolos yksin on enää toivoni tai pelkoni.

PYLADES. En vielä valmis ole niinkuin sinä ma varjoin valtakuntaan astumaan. Viel' aion, kautta teiden sokkeloisten, jotk' yöhön mustaan vievän näyttävät, elohon jälleen johtaa askeleemme. En tuumi kuolemaa; ma kuuntelen, jumalat eikö keinoja jo keksi ja tietä meille pakoon iloiseen. Peläten taikka pelkäämättä, kuolo tulevi torjumaton. Papitar jos vihkein leikkaamahan suortuvamme jo käden nostaa, ainoo aatteheni oleva on vain pelastuksemme. Äl' epätoivoon antaudu! Näin vaaraa vain kiirehdit. Apollo antoi sanan: sisaren pyhäkössä sulle lohtu, apu ja palaus on valmistettu. Kaksmieliset ei jumal-lauseet ole kuin luulee kurja epätoivossaan.

ORESTES. Elämän synkän hunnun heitti jo emoni ympärille pääni hennon. Näin kasvoin; kuva olin taaton oman, katseeni mykkä oli nuhde karsas emolle ynnä hänen lempijälleen. Ah, usein, kun Elektra, siskoni, huoneessa himmeässä luona lieden vait istui, hiivin pelokkaana hänen syliinsä, katsoin suurin silmin, kuinka hän itki katkerasti. Silloin kertoi hän taatostamme korkeasta; kuinka halasin häntä nähdä, olla luonaan! Ma milloin toivoin Troijaan, milloin hänet kotihin. Koitti päivä —

PYLADES. Salli siitä hetkestä Manan henkein öisin haastaa! Mut meille muisto ajan kauniin suokoon uralle urhon uutta voimaa. Monta jumalat miestä hyvää käyttävät maan laajan päällä palveluksellensa. Sinusta aikovat he jotain; eivät isäsi seuraksi sua antaneet, kun vasten tahtoaan hän kuoloon kulki.

ORESTES. Josp' oisin, liepeesensä tarttuen, seurannut häntä!

PYLADES. Mua muistivat ne, jotka sinut säilyttivät. Minä mit' oisin, ellet sinä eläisi! Vain sinun tähtes, sinun kanssas elän, elänyt olen saakka lapsuudesta.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.